

Adı – Soyadı:
Numarası:

NOT:

ÇOBAN ÇEŞMESİ

Derinden derine ırmaklar ağlar, A
Uzaktan uzağa çoban çeşmesi. B
Ey suyun sesinden anlayan bağlar, A
Ne söyler şu dağa çoban çeşmesi? B

Gön­lünü Şirin'in aşkı sarınca C
Yol almış hayatın ufuklarınca. C
O hızla dağları Ferhat yarınca C
Başlamış akmağā **çoban çeşmesi**. B

O zaman başından aşkındı derdi; D
Mermeri oyardı, taşı delerdi. D
Kaç yanık yolcuya soğuk su verdi, D
Değdi kaç dudağa çoban çeşmesi? B

Ne şair yaş döker ne âşık ağlar, E
Tarihe karıştı eski sevdalar. E
Beyhude seslenir; beyhude çağlar E
Bir sola, bir sağa **çoban çeşmesi**. B

Faruk Nafiz ÇAMLIBEL

1. Aşağıda, metinde geçen bazı sözcüklerin anlamları verilmiştir. Anlamlarından hareketle bu sözcükleri metinden bulup örnekteki gibi yazınız. (10 puan) (T.5.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.)

Çok fazla	⇒	A	Ş	K	I	N			
Boşuna	⇒	B	E	Y	H	U	D	E	
Saz çalıp şiir okuyan halk ozanı	⇒	Â	Ş	I	K				
Suyun coşkun bir biçimde akması	⇒	Ç	A	Ğ	L	A	M	A	K
Gökle yerin birleşir gibi görüldüğü yer	⇒	U	F	U	K				
Duygulu, acılı, dertli	⇒	Y	A	N	I	K			

2. Yandaki metinle ilgili verilen bilgilerdeki boşlukları tamamlayınız. (10 puan) (T.6.3.27. Şiirin şekil özelliklerini açıklar.)

- Metnin türü **şiiirdir**.
- Metin 16 **dizeden** oluşmaktadır.
- Metinde **dört** dörtlük bulunmaktadır.
- Metinde **11**'li hece ölçüsü vardır.
- Metnin ana duygusu **doğa sevgisidir**. (T.5.3.14. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.)

3. Yukarıdaki metinde bulunan uyakların altınız çiziniz, redifleri yuvarlak içine alınız. Şiirin üzerine başka bir işaretleme yapmayınız.(10 puan) (T.6.3.27. Şiirin şekil özelliklerini açıklar.)

4. Şiirdeki söz sanatlarını birer örnek vererek aşağıdaki bölümlere yazınız. (6 puan) (T.6.3.14. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.)

Kişileştirme	Irmakların ağlaması
Abartma	Ferhat'ın dağları yarması
Zıtlık	Sol ve sağ

5. Aşağıda, şiirde geçen bazı deyimlerin anlamları verilmiştir. Bu deyimleri şiirden bularak yanlarına yazınız. (4 puan) (T.6.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.)

- Unutulmak, sadece adı kalmak → Tarihe karışmak
- Ağlamak → Yaş dökmek
- Çok sorunu olmak → Derdi başından aşkın
- Yolda ilerlemek → Yol almak

Unutmayı istemek, insanın savunma mekanizmasıdır. Bizi üzen olayları unutmayı isteriz ki sürekli hatırlayarak kendimize acı vermeyelim. Gereksiz bilgileri unutmak isteriz ki hafızamızı bunlarla meşgul etmeyelim. Peki, unutmayı istiyoruz diye unutmamız mümkün müdür? Ne yazık ki hafızamıza bir kere giren bir şeyi unutmak, isteğimize bağlı değildir. Çoğu zaman son sözü beynimiz söyler.

6. Verilen paragrafla ilgili aşağıdaki soruları yanıtlayınız. (15 puan)

A. Paragrafın konusu nedir? (5 puan)

T.6.3.19. Metnin konusunu belirler.

Unutmak

B. Paragrafın ana fikri nedir? (5 puan)

T.6.3.20. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

Bir şeyleri unutmak istesek de bazen beynimiz engel olabilir.

C. Paragrafın yardımcı fikirleri aşağıdakilerden hangileri olabilir? İşaretleyiniz. (5 puan) (T.6.3.17. Metinle ilgili soruları cevaplar.)

- (X) Unutmayı istemek bir savunma mekanizmasıdır.
(X) Bizi üzen olayları acı çekmemek için unutmak isteriz.
() Unutmak bizim elimizde olay bir şeydir.
(X) Gereksiz bilgileri unutmak isteriz.
() Bildiklerimizi unutarak her sorunu çözebiliriz.

7. Aşağıdaki cümleleri inceleyip sebep – sonuç cümlesi olanların başına “S” amaç – sonuç cümlesi olanların başına “A” koşul – sonuç cümlesi olanlarına başına “K” yazınız. (10 puan) (T.6.3.17. Metinle ilgili soruları cevaplar.)

- (A) Hediye almak için çiçekçiye gittim.
(S) Yağmur nedeniyle camları silememiş.
(A) Dergi hazırlığı için toplanıyoruz.
(S) Okumayı seviyorum diye bana kitap almış.
(K) Televizyon izleyeceksen yanıma gelebilirsin.
(A) Gönlünü almak uğruna çok mücadele ettim.
(K) Annem de sütlaç yer ama tarçınsız olmalı.
(S) Kırmızı hiç giymez çünkü bu rengi sevmiyor.
(A) Konuyu müdürle konuşalım diye odasına gittik.
(K) Dışarıya çık fakat çok durmayacaksın.

8. Aşağıdaki cümlelerde ünlemlerin altınız çizip cümleleri taşıdıkları anlamlarla eşleştiriniz. (10 puan)

(T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.)

D	Ayy! Bu soğukta ne yapar?	A	Beğeni
C	Üff, ne bitmez derdi varmış!	B	Şaşkınlık
A	Ooo, sofra harika görünüyor!	C	Bıkkınlık
E	Hişt hişt! Sana diyorum.	D	Acıma
B	Nee, onu mu gördün!	E	Seslenme

Cebinde yirmibeş lirayla yarım saattir İzmir’in sokaklarında dolaşıyordu (.) saftirğin 3.’ncü kitabını bulamayacak mıydı acaba (?) Saat Kulesi’nin biraz ilerisindeki kitapçı da olduğunu söylemişti arkadaşı ama yok (,) yok (,) yok (!) Yanından geçen adama (“ ”) Burada başka kitapçı varmı (?) (“ ”) diye sordu (.) Adam iki sokak ötede bir kitapçı olduğunu söyleyince hızla oraya yöneldi (.)

9. Verilen metindeki yazım yanlışlarını düzelterek aşağıya yazınız. Boşluklara da uygun noktalama işaretlerini yerleştiriniz. (10 puan)

T.6.4.10. Yazdıklarını düzenler.

Noktalamalar yarım puan, yazım yanlışları bir puan
“yirmi beş, Saftirik’in, 3’üncü, kitapçada, var mı”

10. Aşağıda verilen alana “anı” türünde bir metin yazınız. Yazınızı yazarken “anı” türünün özelliklerini dikkate alınız. Yazım ve noktalama kurallarına uymayı unutmayınız. (15 puan)

Konuya ve ana fikre uygunluk: 5 puan

Yazım ve noktalama: 5 puan

Sayfa düzeni ve okunaklı yazı: 5 puan

- T.6.3.26. Metin türlerini ayırt eder.
T.6.4.3. Hikâye edici metin yazar.
T.6.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.
T.6.4.8. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.
T.6.4.9. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.
T.6.4.10. Yazdıklarını düzenler.
T.6.4.12. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.